

Český jazyk a literatura

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uceluje si přehled o jednotlivých obdobích vývoje českého jazyka, uvědomuje si historické souvislosti • charakterizuje jednotlivé jazykovědné disciplíny <ul style="list-style-type: none"> • uvědoměle používá jazykové příručky, slovníky, encyklopedie • jmenuje, zařazuje a uvádí příklady evropských jazyků • zdůvodní proměnlivost vývoje jazyka a nutnost stálého učení • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • uplatňuje zásady spisovné výslovnosti, užívá vhodně suprasegmentální jazykové prostředky • spisovně vyslovuje běžně užívaná slova cizí a mezinárodní <ul style="list-style-type: none"> • rozliší archaismy, historismy, neologismy • rozlišuje základní a druhotný význam slov, obrazná pojmenování, slova a sousloví <ul style="list-style-type: none"> • používá spisovné gramatické tvary ve vhodné komunikační situaci • tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Vývoj češtiny Jazykověda a její disciplíny Evropské skupiny jazyků</p> <p>Obecné poučení o jazyce - jazyk a komunikace - jazyková norma a kodifikace - kultura jazyka a řeči - základy vývoje češtiny - jazykové příručky</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Slovní zásoba - způsoby obohacování SZ - přejímání slov z cizích jazyků - slova zastaralá, slova nová</p> <p>Tvarosloví - jména a jejich druhy - slovesa a jejich tvary - mluvnické významy</p>	<p>Multikulturní výchova Multikulturalita</p> <p>Mediální výchova Produktivní činnost</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá pravopis morfologický • zvládá komplexní jazykové rozbory – určuje věty hlavní, vedlejší, větné členy, druhy vedlejších vět, poměry mezi větami hlavními • chápe rozdíly ve stavbě věty jednoduché a souvětí • ovládá interpunkci i ve složitých souvětích • ovládá pravopis tvaroslovný, lexikální, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je a jejich funkci • uvádí představitele jednotlivých literárních žánrů v závislosti na probíraných obdobích • kriticky hodnotí literární dílo, rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • samostatně rozebírá literární dílo – kompozice, téma, jazyk, hledá známé básnické prostředky • porovnává různá ztvárnění téhož námět v literárním, dramatické, i filmovém zpracování • formuluje svůj názor na knihy, samostatně připraví a s oporou o text přednese vlastní referát • zaznamenává a reprodukuje hlavní 	<p style="text-align: center;">Skladba - komplexní jazykové rozbory</p> <p style="text-align: center;">Pravopis</p> <p style="text-align: center;">Literární výchova</p> <p style="text-align: center;">Literární druhy a žánry (novela, sonet, drama)</p> <p style="text-align: center;">Literatura hodnotná a konzumní</p> <p style="text-align: center;">Adaptace literárních děl, filmová a televizní tvorba</p>	
---	---	--

<p>myšlenku textu přiměřeně věku na základě ukázek</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v literárním dění počátku 20. století • samostatně pohovoří či přednese obsah určitého díla (hra, výtvarné ztvárnění, divadlo), život autora apod. • orientuje se v dobových souvislostech (dějepis – politická situace) • vyjádří vlastní názor a myšlenku s myšlenkou „vybraného“ díla, autora <ul style="list-style-type: none"> • utřídí si spojitosti a „společné“ daného tématu, doby – ústně a písemně prezentuje • je schopen uvést a přiřadit autory naší i cizí s touto historickou souvislostí a událostmi • porovnává různá ztvárnění téhož tématu v oblasti literatury, dramatu a filmu • uvádí příklady a plynule o všech pohovoří na základě vlastní četby či filmového zpracování • charakterizuje odlišnosti literatury historické a současné • k učení využívá i digitální zařízení, vyhledává informace, digitální obsah si ukládá pro další použití • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vyloží vlastními slovy smysl přečteného díla 	<p>Literatura 20. století</p> <p>Současná literární tvorba</p> <p>Práce s literárním textem</p>	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně sdělí dojmy z přečteného díla, zhlédnutého filmového či divadelního představení, sdělí názory na umělecké dílo • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • tvoří vlastní literární text dle svých schopností, na základě poznatků z oblasti literární teorie • vytvoří k textu vlastní výtvarný doprovod • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích • používá vhodné obraty při sestavování proslovu, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • zpracuje písemně i ústně výklad na vhodné téma • z odborného textu vytvoří výtah • zamýšlí se nad tématem, hledá řešení na základě svých názorů, postojů a zkušeností • vytvoří charakteristiku skutečné osoby či literární postavy 	<p style="text-align: center;">Vlastní tvorba</p> <p style="text-align: center;">Práce s informacemi</p> <p style="text-align: center;">Slohová a komunikační výchova</p> <p style="text-align: center;">Proslov Diskuse Výklad Výtah Úvaha Charakteristika</p>	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu Kreativita Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p>
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná prvky stylu novinářského • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • vhodně argumentuje, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • pracuje s tiskem – vyhledá a rozliší jednotlivé publicistické útvary <ul style="list-style-type: none"> • pokusí se sestavit a přednést proslov • čte pozorně, přiměřeně rychle, orientuje se v textu • rozlišuje podstatné jevy od podružných • formuluje hlavní myšlenku textu • vyhledává nejdůležitější informace a uspořádává je podle jejich účelu • vytváří smysluplný text s dodržováním pravidel mezivětného navazování, podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • odlišuje spisovný a nespisovný projev, užívá vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke 	<p>Publicistické útvary (zpráva, oznámení, inzerát, reportáž, komentář, fejeton)</p> <p>Práce s textem</p>	<p>Mediální výchova Receptivní činnosti Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Poznávání lidí, Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>Mediální výchova Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Mediální výchova Receptivní činnosti Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení</p>
--	--	---

<p>svému komunikačnímu záměru</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • realizuje kultivovaný, výstižný, logický, funkční sdělný a srozumitelný mluvený projev • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • vede rozhovor v různých komunikačních sférách • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace, respektuje pravidla dialogu, poznává komunikační záměr partnera • hodnotí formy komunikace v médiích, kriticky k nim přistupuje	<p>Mluvený projev</p>	
--	-----------------------	--